

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: Az Európai Bizottság közleménye a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek „Az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulója: Munkaprogram – felkészülés a következő öt év kihívásaira”

(2006/C 81/12)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

TEKINTETTEL az Európai Bizottság közleményére a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek „Az euro-mediterrán partnerség tizedik évfordulója: Munkaprogram – felkészülés a következő öt év kihívásaira” címmel COM(2005) 139 final;

TEKINTETTEL az Európai Bizottság 2005. június 3-i határozatára, mely szerint az Európai Közösséget létrehozó szerződés 265. cikkének (1) bekezdése alapján kikéri a Régiók Bizottságának véleményét;

TEKINTETTEL a Régiók Bizottsága Elnökségének 2005. április 12-i határozatára, mely szerint megbízza a „Külkapcsolatok” szakbizottságot, hogy a fenti tárgyban véleményt alkosson;

TEKINTETTEL a Régiók Bizottsága 2004. április 21-i előrettekintő véleményére az „Euro-mediterrán partnerség és a helyi és regionális önkormányzatok: a koordináció és egy konkrét eszköz szükségessége a decentralizált együttműködéshez” (CdR 327/2003) ⁽¹⁾ tárgyban;

TEKINTETTEL a 2003. október 31-én Livornóban az RB kezdeményezésére (CdR 350/2003), regionális és helyi képviselők számára tartott, „Egy új euro-mediterrán térség felé” című konferencia következtetéseire;

TEKINTETTEL az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlés 2005 márciusában, Kairóban tartott első ülésének következtetéseire;

TEKINTETTEL a 2005. március 30–31-én Luxembourgban tartott 7. Euro-Mediterrán Miniszteri Konferencia következtetéseire;

TEKINTETTEL a FEMISE (Gazdasági Intézetek Euro-Mediterrán Fóruma) által készített „Euro-mediterrán partnerség, tíz évvel Barcelona után: eredmények és távlatok” című jelentésre;

TEKINTETTEL a EuroMeSCo által készített „Barcelona Plus. A demokratikus államok euro-mediterrán közössége felé” című jelentésre;

TEKINTETTEL az euro-mediterrán polgármesterek nyilatkozatára, melyet 2003. szeptember 27-én, Bübloszban jóváhagyott a Eurocities Euromed Bizottsága;

TEKINTETTEL a 6. Euro-Mediterrán Miniszteri Konferenciára vonatkozó állásfoglalására (CdR 357/2003) ⁽²⁾

TEKINTETTEL a „Külkapcsolatok” szakbizottság által 2005. június 30-án elfogadott véleménytervezetere (CdR 142/2005 rev_1) (előadó: Anna Terrón i Cusí, a Patronat Catalá pro Europa főtitkára – a katalóniai autonóm kormány brüsszeli képviselője (ES/PES);

A 2005. október 12–13-án tartott 61. plenáris ülésén (az október 13-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta a következő véleményt:

1. A Régiók Bizottsága álláspontja

1.1 Általános megjegyzések

A Régiók Bizottsága

1.1.1 **üdvözl**i az Európai Bizottság közleményét, és nagyra értékeli annak folyamatos és teljes elkötelezettségét az euro-mediterrán partnerség mellett;

1.1.2 **osztja** azokat a nézeteket, melyek szerint a barcelonai folyamatnak köszönhetően erős partnerség alakult ki, mely a közös tulajdonon, a párbeszédén és az együttműködésén alapul;

1.1.3 **hangsúlyozza**, hogy az EU és a mediterrán partnerek közötti erős kötődés történelmi és stratégiai jellegű, továbbá az EuroMed partnerek kölcsönösen függenek egymástól a kereskedelem, a pénzügyek, az idegenforgalom és a migrációs hullámok okán;

1.1.4 **támogatja** azt az elképzelést, mely szerint az euro-mediterrán partnerség 10. évfordulója jó alkalmat kínál a Földközi-tenger két partja közötti együttműködés további fejlesztésére, és új lendületet ad a barcelonai folyamatnak;

1.1.5 **megjegyzi**, hogy a tíz év mérlege összességében pozitív és jelentős eredményeket mutat, bár néhány fontos kérdésben csak lassan sikerült előrelépni;

⁽¹⁾ HL C 121. 2004.4.30. 18. o.

⁽²⁾ HL C 73. 2004.3.23. 77. o.

1.1.6 **elismerésének ad hangot** az Európai Bizottság által beterjesztett törekvő és jól előkészített munkaprogram láttán;

1.1.7 **hangsúlyozza**, hogy az euro-mediterrán partnerség nagyon fontos ügy a Régiók Bizottsága számára, és hogy a barcelonai folyamat kezdete óta támogatja és ösztönzi a Földközi-tenger két partja közötti együttműködést;

1.1.8 **megjegyz**, hogy további erőfeszítések szükségesek az állam szintje alatti szereplőknek a barcelonai folyamatba történő bevonásához, mivel ezek központi szereplők, akiknek hozzá kell járulniuk az euro-mediterrán partnerség elmélyítéséhez és megerősítéséhez;

1.1.9 **megjegyz**, hogy határozottan kérte a helyi és regionális önkormányzatok nagyobb mértékű bevonását a barcelonai folyamatba;

1.1.10 **üdvözli** a 7. Euro-Mediterrán Miniszteri Konferencia következtetéseit a regionális és helyi önkormányzatok szerepét illetően, mely szerint szorosabban be kell őket vonni az euro-mediterrán partnerségbe, a közös kihívások számbavételével, valamint a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok kicserélésével;

1.1.11 **kifejezi** szándékát az euro-mediterrán partnerségben érintett intézményekkel való együttműködés erősítésére;

1.2 A barcelonai folyamat mérlege

A Régiók Bizottsága

1.2.1 **osztja** azt a nézetet, mely szerint a politikai és a biztonsági dimenzióban javult az együttműködés. Mindez azonban a remélt ütemnél lassabban zajlott. A mérleg pozitív oldalához tartozik az Euro-mediterrán Parlamenti Közgyűlés létrehozása 2004-ben, valamint néhány bizalomépítő intézkedés működésbe lépése;

1.2.2 **ügy ítéli meg**, hogy a barcelonai folyamat nem eredményezett jelentős előrelépést a demokratizálódási folyamatban, és nem volt közvetlen hatással a régió nagyobb megoldatlan konfliktusaira, különösen nem a palesztin–izraeli kérdésre;

1.2.3 **osztja** azt a nézetet, mely szerint a partnerségben a fejlődés főként a Barcelonai Nyilatkozat gazdasági és kereskedelmi céljainak tekintetében volt érezhető, amellyel 2010-re létre kívánják hozni az Euro-Mediterrán Szabad Kereskedelmi Térséget. A kétoldalú Euromed Társulási Megállapodások hálózata szinte teljesen kiépült, és az iparcikkek vámjellegű korlátozásai megszűntek, illetve folyamatosan meg fognak szűnni;

1.2.4 **hangsúlyozza**, hogy az agrárkereskedelem kölcsönös liberalizálásának elérése terén nem történt elegendő előrelépés, a külföldi és a hazai magánbefektetések a partnereknél alacsony szinten maradtak, és nem csökkentek a jelentős életszínvonalbeli különbségek sem.

1.2.5 **ügy ítéli meg**, hogy csekély eredmény mutatható ki a dél-dél közötti integráció terén is. Ennek számos oka van, elsősorban a mediterrán partnerek intézményi fejlettségének alacsony szintje.

1.2.6 **sőt megjegyzi**, hogy a külföldi közvetlen befektetések alig növekedtek. A dél-dél közötti integráció nem javult. A Marokkó, Tunézia, Jordánia és Egyiptom által 2004-ben aláírt „Agadir” megállapodás ratifikálása még nem történt meg.

1.2.7 **osztja** azt a nézetet, mely szerint az oktatás kulcs-eleme a humán, kulturális és társadalmi dimenzióknak, a civil társadalommal való együttműködés erősödött, és az Anna Lindh Alapítvány létrehozása a kultúrák közötti párbeszédre 2004-ben tovább ösztönzi a cserekapcsolatokat ezeken a területeken;

1.2.8 **üdvözli** a partnerség pénzügyi aspektusai terén a FEMIP (euro-mediterrán beruházási és partnerségi támogatási program) létrehozása által elért jelentős haladást, és a MEDA II projekt és program végrehajtásának felgyorsítását;

1.2.9 **újra felhívja a figyelmet** arra, hogy a MEDA II és az INTERREG III közötti együttműködés hiánya korlátozta a dél-mediterrán országok helyi és regionális önkormányzatainak bevonását az INTERREG III alatt végrehajtott együttműködési projektekbe, mivel hiányzott az európai társfinanszírozás a mediterrán partnerek részére; újra felhívja a figyelmet a határokon átnyúló együttműködés szükségességére, és **javasolja**, hogy az új pénzügyi eszköz (ENPI) ezt a célt szolgálja;

1.2.10 **ismételten jelzi**, hogy következképpen ez akadályozta a partnerséggel kapcsolatos tapasztalatok és bevált gyakorlatok terjesztését – ahogyan az Barcelona szellemének megfelelt volna – helyi és regionális szinten, annak ellenére, hogy az EU-ból sok helyi és regionális önkormányzat szoros kapcsolatot alakított ki a Földközi-tenger déli partján lévő önkormányzatokkal.

1.3 Tervezett kezdeményezések és munkaprogram

A Régiók Bizottsága

1.3.1 **egyetért** azzal, hogy az emberi jogok és a demokrácia terén további erőfeszítések szükségesek a nemek közötti egyenlőség, az alapvető és szociális jogok, a független igazságszolgáltatás és a pluralizmus terén történő előrelépés érdekében, illetve közös álláspont elérésére kell törekedni a demokratizálódási kérdésekben;

1.3.2 **hangsúlyozza**, hogy ennek érdekében az állam szintje alatt elhelyezkedő (regionális és helyi) szereplők, valamint a civil társadalom és a szociális partnerek társulása és elkötelezettsége alapvető fontosságú, ha ezen a területen eredményeket akarunk elérni;

1.3.3 **úgy véli**, hogy a decentralizált együttműködés segíti a dél-mediterrán országok helyi és regionális önkormányzatait abban, hogy elérhessék a jó kormányzás magasabb szintjét a társadalmi részvétel növelésével, illetve a magánszemélyek bevonásával a helyi gazdasági fejlődés előmozdításába, így erősítve a helyi és regionális önkormányzatok intézményi szerepét a központi kormányzattal és a decentralizált állami hatóságokkal szemben;

1.3.4 **rámutat**, hogy az euro-mediterrán partnerség egyik fő célja a gazdasági és társadalmi fejlődés előmozdítása regionális integrációs megközelítésből;

1.3.5 **hangsúlyozza**, hogy egy valódi regionális piac létrehozása hozzájárulhat a gazdasági és társadalmi fejlődés céljához, és mindenképpen szükséges, de nem elegendő feltétele a fejlődésnek;

1.3.6 **úgy véli**, hogy valódi regionális piac csak akkor érhető el, ha erősödik a mediterrán partnerek együttműködése, globális megközelítésből mélyül a reform, sikerül elérni a civil társadalom és az állami szint alatti szereplők elkötelezettségét, és erős politikai szándék mutatkozik meg;

1.3.7 **úgy gondolja**, hogy a társulási megállapodások kétoldalú jellegűek, és nem jelentenek valódi eszközt a mediterrán partnerek regionális integrációjához, amely viszont szükséges lenne a valódi regionális piac kialakításához;

1.3.8 **úgy ítéli meg**, hogy az európai szomszédsági politika a cselekvési terveken keresztül, hozzájárulhat az EuroMed kapcsolatok minőségi változásához, ez azonban nem történhet az euro-mediterrán partnerség multilaterális dimenziójának kárára. A partnerségben és a régiókkal folytatott párbeszédben továbbra is a barcelonai folyamatnak kell a központi eszköz szerepét betöltenie;

1.3.9 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Szomszédságpolitikai Eszköz (ENPI) létrehozása már meglévő programok, például a MEDA helyettesítésére a mediterrán partnerekkel való együttműködés iránti érdeklődés megújítását sürgeti. Egyrészt a mediterrán országokkal kidolgozott cselekvési tervek sorába illeszkedik, másrészt nem gyengíti a MEDA programban meglévő regionális elemet, és nem csökkenti (sem abszolút, sem relatív értelemben) az Európai Unió által a mediterrán partnereknek nyújtott pénzügyi támogatást sem;

1.3.10 **hangsúlyozza**, hogy a FEMIP és társfinanszírozási intézkedéseinek létrehozása miatt sürgősen értékelni kell az Euro-Mediterrán Fejlesztési Bank felállításának reális esélyeit;

1.3.11 ezért **támogatja** az Európai Bizottság azon javaslatát, mely szerint értékelést nyújt be az EBB-vel folytatott konzultációt követően 2007-ben;

1.3.12 **üdvözli** az EU és a mediterrán országok között a szolgáltatások kereskedelmének, közte a letelepedés jogának liberalizációjáról és integrációjáról szóló tárgyalások megkez-

dését, valamint **sajnálja**, hogy az Európai Bizottság még mindig nem készítette el a letelepedés jogának a szabad kereskedelemre gyakorolt hatásáról szóló tanulmányát – az értékelésnek a MEDA II által lefedett öt tényezőt kell figyelembe vennie: lakosság, foglalkoztatottság és elvándorlás, globalizáció, a csökkenő források és a környezeti kihívások, továbbá **emlékeztet** arra, hogy a máltai konferencia óta (Barcelona II, 1997) várat magára ez a dokumentum, amelyet a RB mellett az Európai Parlament is több alkalommal követelt már.

1.3.13 **hangsúlyozza**, hogy a mezőgazdasági kérdések elsődleges fontosságúak a mediterrán partnerek számára;

1.3.14 éppen ezért **úgy ítéli meg**, hogy nagy szükség van a KAP (közös agrárpolitika) megváltoztatására és a Közösség piacának megnyitására a mediterrán termékek előtt, valamint egy rendelkezéssel ellátott EMOGA-Mediterrán iránymutatás bevezetésére az elkerülhetetlen korrekciók megkönnyítése érdekében;

1.3.15 **osztja** azt a nézetet, mely szerint fontos lenne egy regionális együttműködési program elindítása a vidékfejlesztés terén;

1.3.16 **üdvözli** a javaslatot partnerországok és a tagállamok közötti párbeszéd elindítására a kétoldalú együttműködés javítására az oktatásban és a szakképzésben azért, hogy 2015-re elérhetővé váljon a három cél: az írástudatlanság megszüntetése a régióban; nemre való tekintet nélkül minden gyermek alapfokú beiskolázása; és a nemek közötti különbségtétel megszüntetése az oktatás minden szintjén;

1.3.17 **üdvözli** a meglévő mobilitási programok erősítésére irányuló kezdeményezést az egyetemi hallgatóknak szóló nagyszabású ösztöndíjrendszer elindításával, melyet az Európai Bizottság és a fogadó ország közösen finanszírozna az euro-mediterrán régióban;

1.3.18 **üdvözli** a helyi önkormányzatok és a civil társadalom játszott szerep elismerését az igazságügy, a biztonság és a szabadság területén való együttműködésben, ide értve a migrációt és a társadalmi beilleszkedést is;

1.3.19 **úgy ítéli meg**, hogy a civil társadalom és a szociális partnerek szerepének erősítése fontos a partnerségben, és üdvözli az euro-mediterrán partnerségben az elsődleges tárgyaló fél szerepét betöltő nem kormányzati platform útnak indítását;

1.3.20 **megjegyzi**, hogy a mediterrán térség különösen kedvező a kultúra- és civilizációközi párbeszéd számára, és kéri, hogy továbbra is támogassák a közös audiovizuális tér létrehozását célzó kezdeményezéseket, a társadalmak közötti megértés fokozása, valamint annak érdekében, hogy felvegyük a harcot az idegengyűlölet minden formája ellen, ide értve az iszlámellenességet és az antiszemitizmust is;

1.3.21 **sajnálataát fejezi ki** amiatt, hogy az Európai Bizottság 2005. április 12-i közleményében nem tett javaslatot sem az állami szint alatt elhelyezkedő szereplők szerepének növelésére a partnerségben, sem pedig konzultációs mechanizmusok kialakítására a meglévő EuroMed intézményekkel. Mindazonáltal üdvözli az állami szint alatt elhelyezkedő fontos regionális programokat, – például a MEDACT-ot vagy a MEDPACT-ot –, melyek támogatják az e területen folytatott tevékenységeket;

1.3.22 **egyértért azzal**, hogy szükség van a partnerség népszerűsítésére mind az EU-ban, mind a partnerországokban, valamint osztja azt a nézetet, hogy az ismertség növelése érdekében számos közösen elhatározott, egyértelmű és következetes, az átlagembereknek címzett üzenetre van szükség a leghatékonyabb kommunikációs és terjesztési eszközök felhasználásával;

1.3.23 **hangsúlyozza**, hogy a helyi és regionális önkormányzatok a Földközi-tenger mindkét partján működő politikai és területi kapcsolatot biztosítanak a központi kormányzat és a civil társadalom között;

1.3.24 végezetül **emlékeztet** arra, hogy az Európai Bizottság közleményében említett összes, a barcelonai folyamatban együttműködésre számot tartó terület olyan, ahol nagyon sokat nyújthat a helyi és regionális önkormányzatok szakértelme:

- a demokratizálódás előmozdítása;
- az intézmények reformja;
- a KKV-k támogatására irányuló politikák;
- a befektetések előmozdítására irányuló politikák;
- mezőgazdaság, halászat és vidékfejlesztés;
- a foglalkoztatottság javítására irányuló politikák;
- regionális fejlesztés és területfejlesztés;
- városrendezés;
- környezetvédelem, erőforrás-kezelés és természeti katasztrófák megelőzése;
- a közlekedés és az energia szubregionális dimenziója;
- kultúrával és sporttal kapcsolatos kezdeményezések;
- a kulturális örökség megőrzését és támogatását célzó politikák;
- társadalmi közelségi politikák
- oktatás és szakképzés;
- egészségügy
- a bevándorlás kezelése, befogadási és integrációs politika;
- a Partnerség ismertebbé tétele.

2. A Régiók Bizottságának ajánlásai

A Régiók Bizottsága

2.1 **hangsúlyozza** a helyi és regionális önkormányzatok lehetséges szerepét az euro-mediterrán partnerség erősítésében;

2.2 ezért **hangsúlyozza**, hogy a fent említett szereplők hozzájárulása alapvető az emberi jogok és a demokrácia, a gazdasági és a társadalmi fejlődés, illetve a kulturális párbeszéd és megértés előrevitelében, melyek a barcelonai folyamat fő irányvonalait, továbbá az elkövetkező öt év munkaprogramjának prioritásait képezik;

2.3 ezért újra **kérelmezi**, hogy tegyenek lépéseket a helyi és regionális önkormányzatoknak az euro-mediterrán folyamatban való intenzívebb részvétele érdekében, mivel ők a béke, a stabilitás és a jólét térsége megvalósításának főszereplői a Földközi-tenger medencéjében;

2.4 **hangsúlyozza**, hogy a politikai és hivatalos szintű regionális együttműködés jól bevált politika, a civil társadalmi hálózatok pedig megfelelő partnerségi hálózatok. Azonban ezeket ki kell egészíteni más mechanizmusokkal, többek között az állami szint alatti partnerségekkel;

2.5 Új fórum létrehozását **sürgeti** az euro-mediterrán partnerség intézményi keretein belül, melynek feladata a területi és decentralizált együttműködés és a partnerség ösztönzése, valamint a partnerség és a fejlesztőprogramok támogatása az egész Földközi-tenger medencéjére vonatkozó egységes intézkedések segítségével, ami lehetővé teszi majd a mediterrán partnerekkel kötött társulási megállapodások működésének elemzését is; E fórumban részt vehetnek önkormányzatok és régiók a Földközi-tenger mindkét partjáról;

2.6 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság vegyen tudomást az Euro-Mediterrán Parlamenti Közgyűlés első ülésének a helyi önkormányzatokhoz intézett felhívásáról, melyben felszólította ezeket, hogy nagyobb mértékben vegyenek részt a párbeszéd és a kölcsönös megértés, valamint a tapasztalatcsere és a bevált gyakorlatok cseréjének elősegítésében;

2.7 **hangsúlyozza**, hogy a társadalmi szereplők és a civil társadalom bevonása központi szerepet játszik a partnerség sikerében és céljai elérésében, de nem teljesíthető a regionális és helyi intézmények és önkormányzatok bevonása nélkül;

2.8 **úgy véli**, hogy túl kell lépni a központosított együttműködés hagyományos keretein, és hogy a helyi és regionális önkormányzatok képviselik a legmegfelelőbb szintet a decentralizált együttműködéshez;

2.9 **emlékeztet** arra, hogy a helyi és regionális önkormányzatok intézkedéseinek hatóköre kiegészíti és túlmutat a központi kormányzati szintű együttműködés hagyományos korlátain;

2.10 **úgy véli**, hogy a határokon átnyúló és a transznacionális együttműködést célzó eszközök létrehozása elősegíthetné a Földközi-tenger medencéjét körülvevő régiók közötti területi együttműködést;

2.11 **rámutat** arra, hogy az elmúlt években kialakult decentralizált együttműködési gyakorlatok kiemelték a helyi önkormányzatok felelősségét, amely az ezekben az új együttműködési folyamatokban játszott katalizátorszerepükből ered, és ezt az Európai Bizottság is elismerte a decentralizált együttműködésről 2000 januárjában kiadott feljegyzésében;

2.12 **megjegyzi**, hogy jóllehet számos tagállam elismeri a helyi és regionális önkormányzatok kulcsszerepét, az még EU-

szintű harmonizálásra és világosabb kifejtésre szorul; azt is ki kell jelenteni, hogy a dél-mediterrán országokban lévő partnereket az adott régiókban a polgárok által közvetlenül választott decentralizált testületek kellene, hogy jelentsék, nem pedig, vagy nem kizárólag a központi kormányzatot helyi szinten képviselő hivatalnokok;

2.13 **ajánlja**, hogy az Európai Bizottság szerezzon mélyebb ismereteket a nemzeti szint alatt elhelyezkedő intézmények működéséről és hatásáról, mégpedig összehasonlító elemzés készítésével a helyi és regionális önkormányzatokról és a régióban zajló reformfolyamatokról.

Brüsszel, 2005. október 13.

A Régiók Bizottsága
elnöke
Peter STRAUB
